

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

25.01.2023

Ora 12:43

RENDI I DITËS

Projekvendimi “Për shqyrtimin e kërkesës nr. 04, datë 14.12.2022 të Komisionerit Shtetëror të zgjedhjeve”.

PJESËMARRJA :

- **KAS:** Z. Elvin LAKO, Z. Elvis ÇEFA, Z. Ilirjan RUSMALI, Z. Koli Bele, Z. Ledio Braho.
- **Stafi KQZ:** Z. Ylli Merkaaj, Z. Erdal Mema, Znj. Ina Osmanaj, Z. Kristi Puleri.
- **Parti Politike:** PBKD, PPBPSH, PSD
- **Të tjerë:** KRIIK

Z. K. Bele: Sot do shpallim vendimin për shqyrtimin e kërkesës numër 4 datë 14.02.2022 të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve. Ky vendim do të shpallet i arsyetuar dhe për nga natyra është një vendim i rëndësishëm i KAS-it dhe gjithashtu është një vendim voluminoz ku KAS ka vendosur disa piketa dhe shtylla që i quan të rëndësishme. Për këtë qëllim unë do ju shpjegoj ose do ju lexoj disa pjesë nga vendimi dhe në fund do ta merrni të gjithë vendimin të arsyetuar. Tipologjia e shkeljeve të konstatuara nga Komisioneri për 14 subjekte zgjedhore dhe 1 kandidat, për të cilët kërkohet vendosjen e sanksionit administrativ përmbledh mosdorëzimit e raporteve të të ardhurave dhe shpenzimeve nga një numër kandidatësh të subjekteve, mosbashkëpunimin ose refuzimin për të bashkëpunuar me KQZ-në lidhur me raportimin, mungesën e dokumentacionit shoqëruar për shpenzimet, raportimin jo sipas formatit të standardizuar si dhe kapërcimin e

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

limiteve ligjore në kryerjen e shpenzimeve dhe pranimin e donacioneve. Palët e interesuara pjesëmarrëse në seancë ngritën dy pretendime kryesore për të justifikuar shkeljet e konstatuara, pretendimin se mungesa e raportimeve për kandidatët vjen për shkak se kandidatët nuk kanë pasur shpenzime (për shkak se nuk kanë kryer fushatë), si dhe pretendimin se për partitë pjesëmarrëse në koalicion nuk mund të vendosen sanksione administrative, sa kohë që detyrimi për raportim i takon partisë udhëheqëse të koalicionit. Trajtimi i këtyre pretendimeve ka shumë rëndësi për zbatimin e rregullt dhe uniform të Kodit Zgjedhor. Fushata zgjedhore është e lidhur pazgjidhshmërisht me kryerjen e shpenzimeve për veprimtaritë në fushatë. Të gjitha veprimtaritë kanë kosto, e cila duhet të evidentohet dhe të raportohet si shpenzim si kur mbulohet nga vetë kandidati ose subjekti zgjedhor nga të ardhurat e veta, si kur mbulohet nga financimi buxhetor, si kur mbulohet nga donacionet në të holla ose në natyrë. Kodi Zgjedhor ka adoptuar një mekanizëm parimiteti proporcional dhe mbështetjeje financiare për subjektet elektorale, me qëllimin që të lehtësojë barrën e shpenzimeve dhe ta bëjë garën sa më të barabartë. Por, që të ruhet barazia në konkurrim duhet që kontrolli dhe mbikëqyrja e zbatimit të rregullave për financimin e fushatës të jetë i hollësishëm dhe i rreptë. Për këtë arsye ka shumë rëndësi që raportimi, rregullshmëria, saktësia dhe vërtetësia e tij të jenë të garantuara dhe të pacënueshme. Shkeljet në raportim, fshehja e të ardhurave dhe shpenzimeve, cënimi i kufijve ligjorë lidhur me masën e të ardhurave dhe shpenzime përbëjnë, në këndvështrim të Kodit Zgjedhor, kundravajtje të rënda. Ndryshimet e fundit të Kodit Zgjedhor kanë synuar pikërisht forcimin e disiplinës financiare dhe transparencën e raportimit, në mënyrë të veçantë nëpërmjet forcimit të sanksioneve. KAS-i çmon se pretendimi për fushatë të kandidatëve “pa shpenzime” është një pretendim jo real, i cili mund të vijë nga padija, paaftësia për të ruajtur disiplinë financiare apo për të organizuar siç duhet

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

punën, por mund të vijë edhe si tentativë për mosraportim të saktë, për fshehje apo devijim të një pjese të të ardhurave dhe shpenzimeve në kanale informale, apo si shmangie nga tavanet ligjore. Pavarësisht nga motivet, pretendimi për kandidatë “pa shpenzime” nuk mund të pranohet nga KAS-i, sepse një pretendim i tillë është “de facto” i pavërtetë. Në themel të zgjedhjeve demokratike qendron parimi i konkurrueshmërisë. Makina administrative e zgjedhjeve ngrihet dhe mbahet në këmbë pikërisht për t’i shërbyer këtij parimi. Parimi i konkurrueshmërisë kërkon që të mos ketë kufizime në të drejtën për të marrë pjesë në garë dhe që garuesit të jenë të barabartë me njeri tjetrin. Kandidatët që regjistrohen në zgjedhje regjistrohen për të marrë pjesë në garë. Praktika zgjedhore mund të njohë raste kur kandidatë të veçantë mund të mos zhvillojnë dot veprimtari fushate, por ky rast mund të pranohet vetëm si rast përjashtimor. Kandidimi i një ose disa kandidatëve të së njëjtës përkatësi është i mundur sipas Kodit Zgjedhor, pa pasur nevojë për plotësimin formal/fiktiv të kushtit të nenit 67 të Kodit për numrin e kandidatëve në listë. Ai realizohet me mekanizimin e kandidatëve të pavarur, për të cilët veprojnë kushte dhe kriteret të tjera. Nëse një parti e vogël zgjedh me vetëdije konkurrimin si parti në zgjedhje, atëherë ajo duhet të pranojë dhe respektojë të gjitha kushtet dhe kriteret e vendosura nga Kodi për partitë politike, përndryshe i takon të përballet me pasojat që Kodi ka parashikuar për kundravajtjen. Për këto arsye, KAS-i e gjen me vend që t’u rrëzojë pretendimin e paraqitur për mosraportim të kandidatëve “për shkak se nuk kanë pasur shpenzime, ngaqë nuk kanë bërë fushatë”. Kandidimi fiktiv është në kundërshtim të hapur me qëllimin e zgjedhjeve dhe parimet mbi të cilat zhvillohen ato, prandaj KAS-i nuk mund ta legjitimojë këtë praktikë. Pretendimi tjetër i rëndësishëm është pretendimi i ngritur nga një pjesë e palëve të interesuara, se, sa i takon koalicioneve, detyrimet dhe përgjegjësitë për raportimin i takojnë partisë udhëheqëse të koalicionit dhe partitë pjesëmarrëse në koalicion nuk

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve*

Dt.25.01.2023

mund të penalizohen për mangësi në raportim, sa kohë që për to mungon detyrimi për raportim. Partia udhëheqëse e koalicionit duhet të përgjigjet përpara KQZ-së dhe eventualisht të penalizohet për mospërbushje të detyrimeve në raportim, në emër dhe për llogari të të gjitha partive pjesëmarrëse. Ky pretendim mbështetet në leximin, nga ky pozicion, të fjalisë së dytë të pikës 3, të nenit 65 të KQZ-së “Për nevojat e zbatimit të këtij ligji, të gjitha të drejtat dhe detyrimet që ky ligj përcakton për subjektet zgjedhore përmbushen nga partia udhëheqëse e koalicionit”. Qëllimi i paragrafit 3 të nenit 65 të Kodit Zgjedhor nuk është përcaktimi i një pozite të privilegjuar të partisë udhëheqëse të koalicionit në raport me partitë pjesëmarrëse të tij. Fjalja “për nevojat e zbatimit të këtij ligji, të gjitha të drejtat dhe detyrimet që ky ligj përcakton për subjektet zgjedhore përmbushen nga partia udhëheqëse e koalicionit” ka qëllim vetëm të përcaktojë partinë udhëheqëse të koalicionit si pikë kontakti dhe interlokutor të KQZ-së, në emër dhe për llogari të koalicionit. Nuk është qëllim i Kodit dhe nuk ka kuptim që të pretendohet se themelimi i koalicionit “asgjëson” partitë pjesëmarrëse të tij (të drejtat e tyre) dhe mban në këmbë vetëm partinë udhëheqëse. Partitë pjesëmarrëse konkurrojnë në zgjedhje, sikurse bën edhe partia udhëheqëse. Të drejtat dhe detyrimet e tyre nuk shuhën. Fjalja e dytë dhe e tretë e paragrafit 3, të nenit 65 janë të pandashme dhe në unitet me njera tjetrën. Është ky unitet që bën të mundur që të drejtat dhe detyrimet e partive pjesëmarrëse në koalicion të mos shuhën. Ato mund të transferohen tek partia udhëheqëse e koalicionit, por që ky transferim të jetë detyrues për KQZ-në, ai duhet të jetë i shprehur qartë dhe pa ekuivoke në marrëveshjen e koalicionit. KAS-i e sheh ligjërisht të mundur dhe i rekomandon KQZ-së, që në ndihmë të subjekteve zgjedhore dhe në zbatim të kompetencës për unifikimin e praktikës zgjedhore të hartojë udhëzime ndihmëse të detajuara për lëndën që duhet të mbulojnë marrëveshjet e koalicionit, me qëllim që ato të jenë

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve*

Dt.25.01.2023

ezauruese dhe në harmoni me paragrafin 3, të nenit 65 të Kodit Zgjedhor, pa ndërhyrë në lirinë e partive politike që të përcaktojnë vetë konturet e bashkëpunimit në koalicion. Duke vajtur tek rastet e subjekteve të veçanta vlen të ndalemi tek subjekti zgjedhor “Partia Republikane”, për të cilin Komisioneri ka kërkuar vendosjen e sanksionit administrativ për shkak se “nuk ka dorëzuar raportin për 1 (një) kandidat të listave shumëmemërore” provoi në seancë se kishte bërë përpjekje të qarta dhe të besueshme si kundrejt kandidatit Lodovik Hasani, ashtu dhe kundrejt partisë udhëheqëse të koalicionit, për të vënë kandidatin përpara detyrimit për dorëzimin e raportit. Përpjekjet e subjektit zgjedhor nuk patën rezultat pozitiv. KAS-i e gjen të provuar verifikimin e rastit përjashtimor që parashikon pika 4, e nenit 60 të Kodit Zgjedhor në rastin e Partisë Republikane dhe vendosi t’ia ngarkojë përgjegjësinë administrative kandidatit Lodovik Hasani. KAS-i çmon se sanksioni ndaj kandidatit duhet të mbahet në minimumin ligjor, për të prioritetizuar qëllimin edukativ të masës administrative në këtë rast.

Subjektet zgjedhore Partia Socialiste, Partia Demokratike, Lëvizja për Zhvillim Kombëtar, Lëvizja e Legalitetit, Bashkimi Popullor i Pensionistëve Shqiptarë, Nisma Thurje, Bindja Demokratike, Partia Socialdemokrate dhe Balli Kombëtar rezultojnë e provuar se kanë pasur mungesa në raportimin e kandidatëve të tyre, të cilat shkojnë, sipas rastit, nga 1 (një), deri në 153 (njëqind e pesëdhjetë e tre) kandidatë. Komisioneri ka kërkuar për këto parti vendosjen e sanksionit. KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet dhe sanksioni të mbahet për të gjitha subjektet në minimumin ligjor (pa proporcionalizuar masën), për të prioritetizuar qëllimin edukativ të masave administrative në këtë rast.

Komisioneri ka konstatuar se Partia Demokristiane e Shqipërisë dhe Lëvizja për Zhvillim Kombëtar kanë deklaruar shpenzime, për të cilat në një masë të caktuar nuk disponojnë dokumentacionin justifikues. Për këtë arsye Komisioneri ka

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

kërkuar vendosjen e sanksionit administrativ. KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet dhe sanksioni të mbahet për këto subjekte në minimumin ligjor, për të prioritzuar qëllimin edukativ të masave administrative në këtë rast.

Komisioneri ka kërkuar vendosjen e sanksionit administrativ ndaj subjektit zgjedhor Partia Demokratike për mosbashkëpunim në procesin e mbikëqyrjes financiare. KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet edhe në këtë rast dhe sanksioni të mbahet për këtë subjekt në minimumin ligjor, për të prioritzuar qëllimin edukativ të masës administrative në këtë rast.

Komisioneri ka vendosur sanksionin administrativ ndaj subjektit zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë për tejkalim të kufirit maksimal të shpenzimeve. KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet dhe ndaj subjektit të vendoset sanksioni në masën 5 (pesë) milion lekë, për shkak se është vlerë më e lartë se sa diferenca midis vlerës së shpenzuar dhe vlerës maksimale të lejuar.

Komisioneri ka kërkuar vendosjen e sanksionit administrativ ndaj kandidatit Fitimtar Lala, të subjektit zgjedhor “Lëvizja e Re”, për shkak se ka pranuar dhurime në rrugë jobankare në vlera më të larta se maksimumi ligjor. KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet dhe ndaj kandidatit të vendoset sanksioni në masën 195.000 (njëqind e nëntëdhjetë e pesë mijë) lekë, e barabartë me shumën e dhuruar.

Lidhur me vendosjen e sanksionit administrativ ndaj subjektit zgjedhor Balli Kombëtar Demokrat, për shkak se raportin financiar nuk e ka dorëzuar sipas formatit të standardizuar. Nga ana e administratës së KQZ-së nuk u bënë prezent shkelje të tjera për këtë subjekt lidhur me raportimin, përveç anës formale. KAS-i mori në shqyrtim raportin e dorëzuar nga subjekti dhe konstatoi se, pavarësisht nga formati i paraqitur, raporti pasqyron të ardhura dhe shpenzime në shifrat 0 (zero)

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

lekë, sikurse nuk përmban asnjë të dhënë për kandidatët e subjektit. Fushata pa të ardhura dhe pa shpenzime e një subjekti zgjedhor është de facto e pamundur, për pasojë, një raportim i tillë duhet të jetë i papranueshëm për KQZ-në. Edhe në rast se do ishte i vërtetë një pretendim i tillë, kjo do të nënkuptonte pjesëmarrje fiktive në zgjedhje për subjektin zgjedhor. Pjesëmarrja fiktive në zgjedhje është në kundërshtim të hapur me qëllimin e zgjedhjeve dhe parimet mbi të cilat zhvillohen ato, prandaj KAS-i nuk mund ta legjitimojë këtë praktikë. Nëse një parti politike zgjedh me vetëdije të konkurrojë në zgjedhje, atëherë ajo duhet të pranojë dhe respektojë të gjitha kushtet dhe kriteret e vendosura nga Kodi për konkurrimin e partive politike, përndryshe i do të përballet me pasojat që Kodi ka parashikuar për kundravajtjen. Për këtë arsye, KAS-i çmon se kërkesa e Komisionerit duhet të pranohet, por për shkaqet e përshkruara më sipër, ndërsa sanksioni, gjithësesi, të mbahet në minimumin ligjor, për të prioritzuar qëllimin edukativ të masave administrative në këtë rast.

Për këtë arsye mbështetur në nenet 21, pika 1, shkronja ‘dh’, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, në emër të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, KAS, në seancën e datës 25.01.2023 vendosi:

1. Pranimin e pjesshëm të kërkesës së Komisionerit për vendosjen e sanksioneve administrative ndaj subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve për shkelje lidhur me raportimin financiar.
2. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 500.000 (pesëqindmijë) lekë, sipas nenit 173, pika 3, të ligjit 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar” për subjektet zgjedhore:
  - Partia Socialiste;
  - Partia Demokratike;

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

**Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023**

- Lëvizja për Zhvillim Kombëtar;
  - Lëvizja e Legalitetit;
  - Bashkimi Popullor i Pensionistëve Shqiptarë;
  - Nisma Thurje;
  - Bindja Demokratike;
  - Partia Socialdemokrate;
  - Balli Kombëtar;
  - Balli Kombëtar Demokrat.
3. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 500.000 (pesëqind mijë) lekë, sipas nenit 173, pika 3 dhe në zbatim të pikës 4, të nenit 90 të ligjit 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar” për kandidatin e subjektit zgjedhor PD-Aleanca për Ndryshim, z. Lodovik Hasani
4. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 100.000 (njëqind mijë) lekë, sipas nenit 173, pika 1, të ligjit 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar” për subjektet zgjedhore:
- Partia Demokristiane e Shqipërisë;
  - Lëvizja për Zhvillim Kombëtar
5. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 100.000 (njëqind mijë) lekë, sipas nenit 173, pika 8, “Kodi Zgjedhor”për subjektin zgjedhor Partia Demokratike.
6. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 5.000.000 (pesë milion) lekë, sipas nenit 173, pika 9, të ligjit 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i ndryshuar” për subjektin zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë.
7. Vendosjen e sanksionit administrativ në masën 195.000 (njëqind e nëntëdhjetë e pesë mijë) lekë, sipas nenit 173, pika 5, të ligjit 10019, datë

**Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI**

*Procesverbali i zbardhur i mbledhjes së
Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve
Dt.25.01.2023*

29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar” për kandidatin e subjektit zgjedhor “Lëvizja e Re”, z. Fitimtar Lala.

8. Rrëzimin e kërkesës së Komisionerit dhe pushimin e procedimit administrativ për subjektin zgjedhor Partia Republikane.

9. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

10. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor pranë Gjykatës së Apelit Administrativ, Tiranë brenda 30 ditëve nga shpallja e tij.

Vendimi nr. 7

*Zbardhi materialin audio
Jona DERISHI*

